

Onderzoeksverslag:

Evaluatie van taalvaardigheid in kleuter- en lagere scholen in de Rand rond Brussel

Verhelst, M., 2005, Centrum voor Taal & Migratie

1. Inleiding

De aanleiding van dit onderzoek was de vormingsreeks 'Tien voor taal?! Brede evaluatie van taalvaardigheid in de basisschool' die in december 2005 plaatsvond in het kader van het ondersteuningsluik van de scholen.

Als voorbereiding van deze reeks nascholingen was het de bedoeling om:

- een overzicht op te stellen van de gangbare evaluatiesystemen in alle Nederlandstalige basisscholen in de Vlaamse rand rond Brussel;
- zicht te krijgen op de noden en vragen van leerkrachten omtrent dit thema, zodat de nascholingsreeks rond 'Breed evalueren' hierop volledig afgestemd kon worden.

De concrete onderzoeksvragen waren dan ook:

1. Waarom willen schoolteams taalvaardigheid in kaart brengen?
2. Wat evalueren schoolteams qua taalvaardigheid?
3. Hoe evalueren schoolteams taalvaardigheid?
 - 3.1 Wie evalueert?
 - 3.2 Wanneer en hoe vaak evalueert men?
 - 3.3 Met welke instrumenten, ... evalueert men?
 - 3.4 Wordt er 'breed' geëvalueerd?
 - 3.5 Gebruikt men 'alternatieve vormen' van evaluatie?
4. Is men tevreden over zijn huidige evaluatiemethode? Waarom wel/niet?
5. Welke vragen hebben leerkrachten rond dit onderwerp, en wat zouden ze als gevolg graag op een vorming behandeld zien?

2. Methode

Om een antwoord te krijgen op de genoemde vragen, is gekozen om te werken met een schriftelijke bevraging van de basisscholen. Deze vragenlijst (cf. bijlage 1) werd ontwikkeld gezamenlijk voor de kleuter- en lagere school, met weliswaar subvragen naar niveau uitgesplitst.

In de periode april-juni 2005 hebben alle basisscholen uit de Rand een schriftelijke enquête ontvangen. Ze konden de ingevulde enquêtes gratis terugsturen (of mailen) naar het CTM tegen eind juni. Er is ook een herinneringsmail gestuurd.

Er zijn op deze enquête in totaal 157 verschillende antwoorden gekomen:

- 29 verschillende scholen, waarvan 20 enquêtes invulden voor zowel kleuter- als lager, 3 alleen voor kleuter en 6 alleen voor lagere scholen;
- 57 personen voor kleuter, 95 voor lager en 5 voor beiden;
- Voor alle klassen werden er minimaal 13 enquêtes ingevuld, maximaal 21 enquêtes.

3. Resultaten

Hieronder volgen de resultaten van de enquêtes. Er wordt telkens een totaalgrafiek weergegeven voor kleuter- en lager onderwijs samen (KO/LO), en daarna een tabel met de gegevens uitgesplitst naar niveau¹. Als er significante verschillen² optreden, worden die aangegeven. Er is voor de leesbaarheid van het verslag gekozen om met afgeronde percentages te werken. Alle vragen werden door iedereen ingevuld, dus zijn er nergens ontbrekende waarden, en staan de percentages telkens voor de hele onderzoeksgroep.

1. Waarom willen schoolteams taalvaardigheid in kaart brengen?

Om te antwoorden op deze vraag moesten de leerkrachten reeds opgelijste redenen (14) coderen van heel belangrijk (hun voornaamste reden, score 1) naar minder belangrijk (2...14), en konden ze deze lijst ook aanvullen met eigen redenen³. Hoe hoger de score, hoe minder belangrijk de reden. De tabel geeft de lijst met redenen weer, gerangschikt van belangrijk (dus met de laagste cijfers) naar minder.

¹ De resultaten van de personen die voor KO en LO samen hebben ingevuld (directies, zorg- of GOK-leerkrachten, werden dubbel weergegeven: zowel bij KO als bij LO). De % voor KO staan dus voor 62 respondenten, die voor LO voor 100.

² Pearson Chi-kwadraat

³ Eigen aanvullingen konden bij elke vraag, cf. verder. Bij deze vraag waren geen eigen aanvullingen gedaan.

Reden	KO	LO	Gemiddeld
Om te zien welke kinderen problemen hebben met bepaalde onderdelen	2	2	2
Om de kinderen die onder de norm presteren, gericht te kunnen ondersteunen	4	4	4
Om het leerproces van mijn kinderen in kaart te brengen	5	3	4
Om te zien welke onderdelen van taal ik meer aandacht moet geven	5	5	5
Om ouders te informeren	6	6	6
Om met CLB of op MDO's de resultaten van de kinderen te bespreken	6	9	8
Om het resultaat van mijn onderwijs in kaart te brengen	12	9	10
Om te bepalen of de kinderen mogen overgaan	11	11	11
Om heterogene groepen samen te stellen	12	11	11
Om kinderen met elkaar te kunnen vergelijken binnen mijn klas	10	12	11
Om homogene groepen samen te stellen	13	12	12
Om te zien wat het niveau van mijn klas is in vergelijking met de gemiddelde Vlaamse leerling	12	13	12
Om heterogene klassen samen te stellen	13	14	13
Om homogene klassen samen te stellen	13	14	14

Er zijn een aantal significante verschillen tussen kleuter- en lager onderwijs:

- Om het leerproces van mijn kinderen in kaart te brengen ($p .009$): minder belangrijk in KO;
- Om met CLB of op MDO's de resultaten van de kinderen te bespreken ($p .01$): minder belangrijk in LO;
- Om het resultaat van mijn onderwijs in kaart te brengen ($p .002$): minder belangrijk in KO;
- Om heterogene groepen samen te stellen ($p .01$): minder belangrijk in KO;
- Om heterogene klassen samen te stellen ($p .000$): minder belangrijk in LO.

2. Wat evalueren schoolteams qua taalvaardigheid?

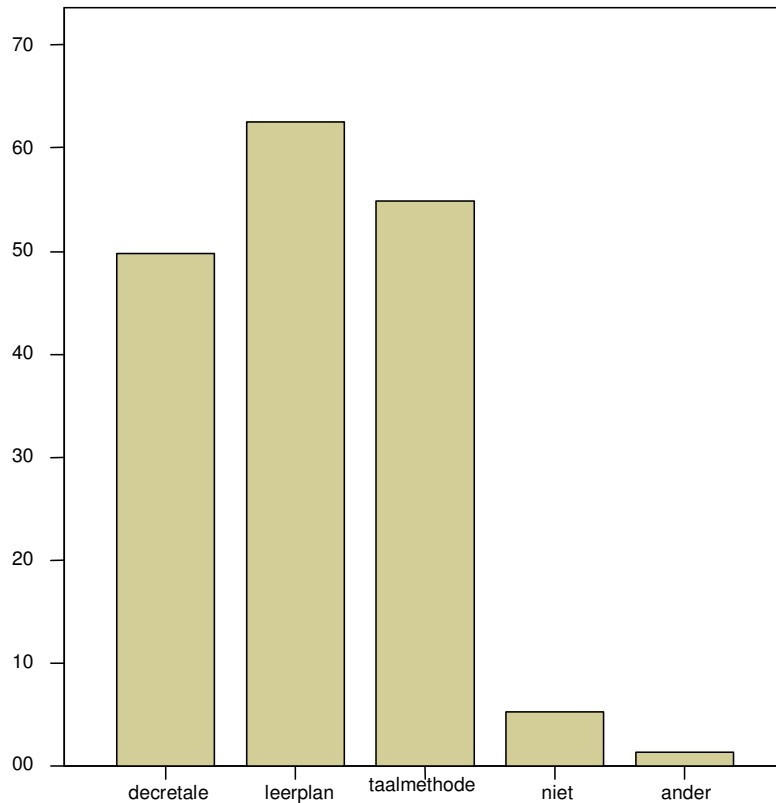
Deze vraag werd gesteld op twee manieren:

1. Welke taal(vaardigheids)doelen evalueert u?
2. Welke (taalvaardigheids)onderdelen evalueert u?

2.1 Welke doelen?

Hiervoor kon men kiezen uit decretale, leerplan- of taalmethodedoelen; men kon verschillende antwoorden aankruisen.

Het totaalbeeld ziet er als volgt uit⁴:

Per niveau uitgesplitst zien we, in gemiddeld %:

	KO	LO
Decretale ontwikkelingsdoelen/eindtermen	64	41
Leerplandoelen	57	67
Doelen van de taalmethode	16	80
Geen doelen	7	3
Andere doelen	3	0

⁴ De tabellen bevatten de gemiddelde percentages.

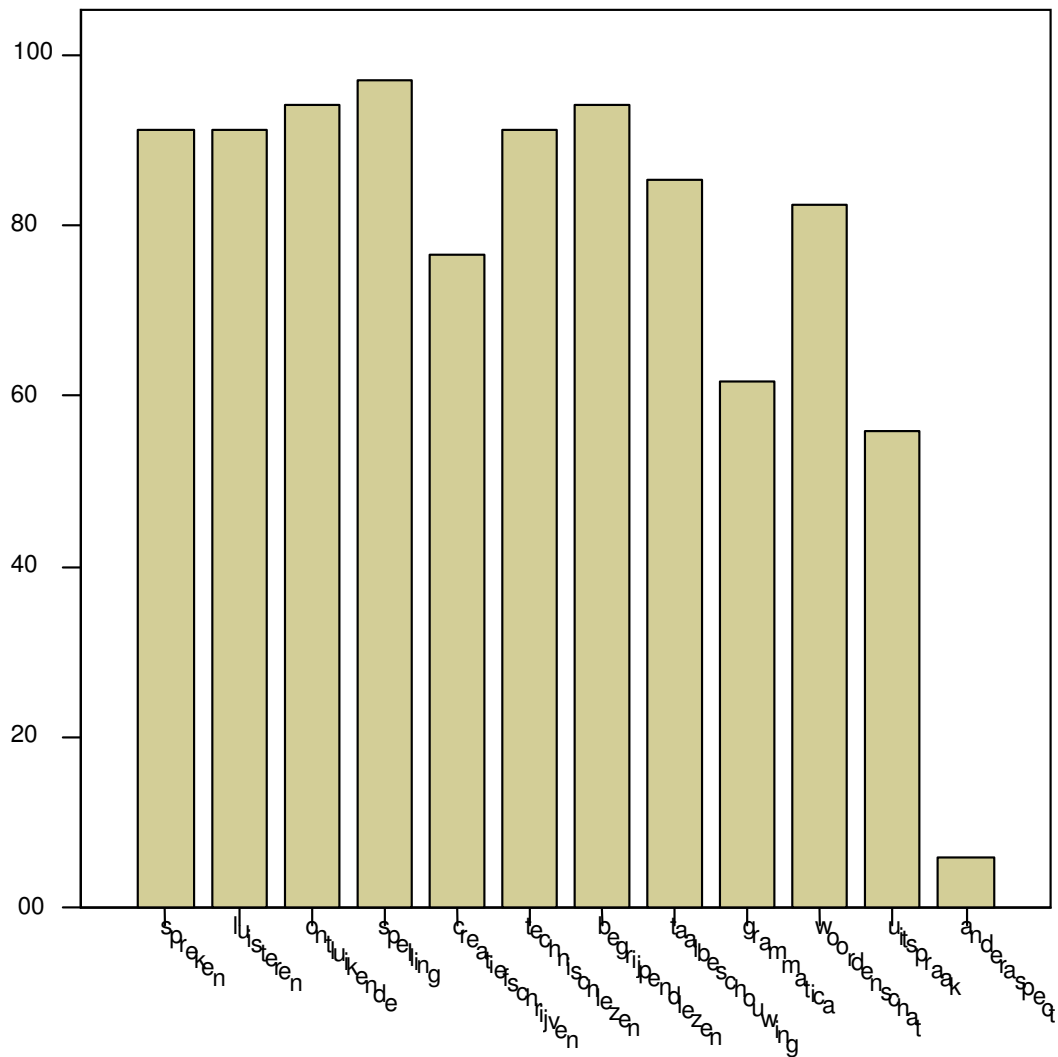
We merken hier dus grote verschillen tussen KO en LO:

- in het LO worden de eindtermen voor minder dan de helft van de gevallen geëvalueerd – in het KO voor twee derden ($p .024$);
- in het LO zijn voornamelijk de doelen van de gebruikte taalmethode richtinggevend, in het KO niet echt vaak ($p .000$).

2.2 Welke onderdelen?

Hiervoor kon men kiezen uit de vier hoofdvaardigheden, een aantal technische vaardigheden en deelvaardigheden.

Het totaalbeeld ziet er als volgt uit:

Per niveau uitgesplitst zien we, in gemiddeld %⁵:

	KO	LO
Spreekvaardigheid	93	93
Luistervaardigheid	88	97
Ontluikende geletterdheid	69	Nvt
Spelling	Nvt	99
Creatief schrijven	Nvt	85
Technisch lezen	Nvt	94
Begrijpend lezen	Nvt	97
Taalbeschouwing	92	94
Grammatica	Nvt	75
Woordenschat	84	86
Uitspraak	81	47
Andere aspecten	0	3

Opvallend is dat:

- in het KO uitspraak veel meer geëvalueerd wordt dan in LO ($p < .000$);
- dat deelvaardigheden als grammatica, woordenschat en uitspraak nog zeer vaak geëvalueerd worden;
- Creatief schrijven in het LO van de hoofdvaardigheden het minst vaak geëvalueerd wordt, terwijl spelling het meest geëvalueerde onderdeel is.

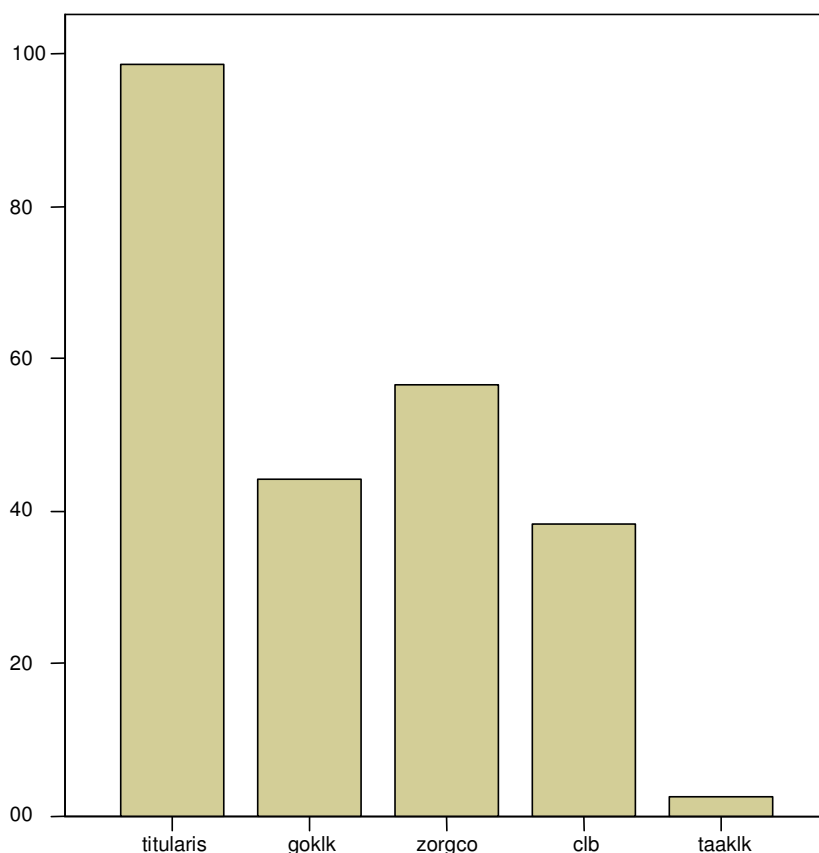
3. Hoe evalueren schoolteams taalvaardigheid?

3.1 Wie evalueert?

Hiervoor kon men kiezen uit de klastitularis, de GOK-leerkracht, de zorgcoördinator en de CLB-begeleider. De taakleerkracht werd een aantal keer door de scholen als extra mogelijkheid opgegeven.

⁵ Nvt betekent 'niet van toepassing voor dit niveau'.

Het totaalbeeld ziet er als volgt uit:

Per niveau uitgesplitst zien we, in gemiddeld %:

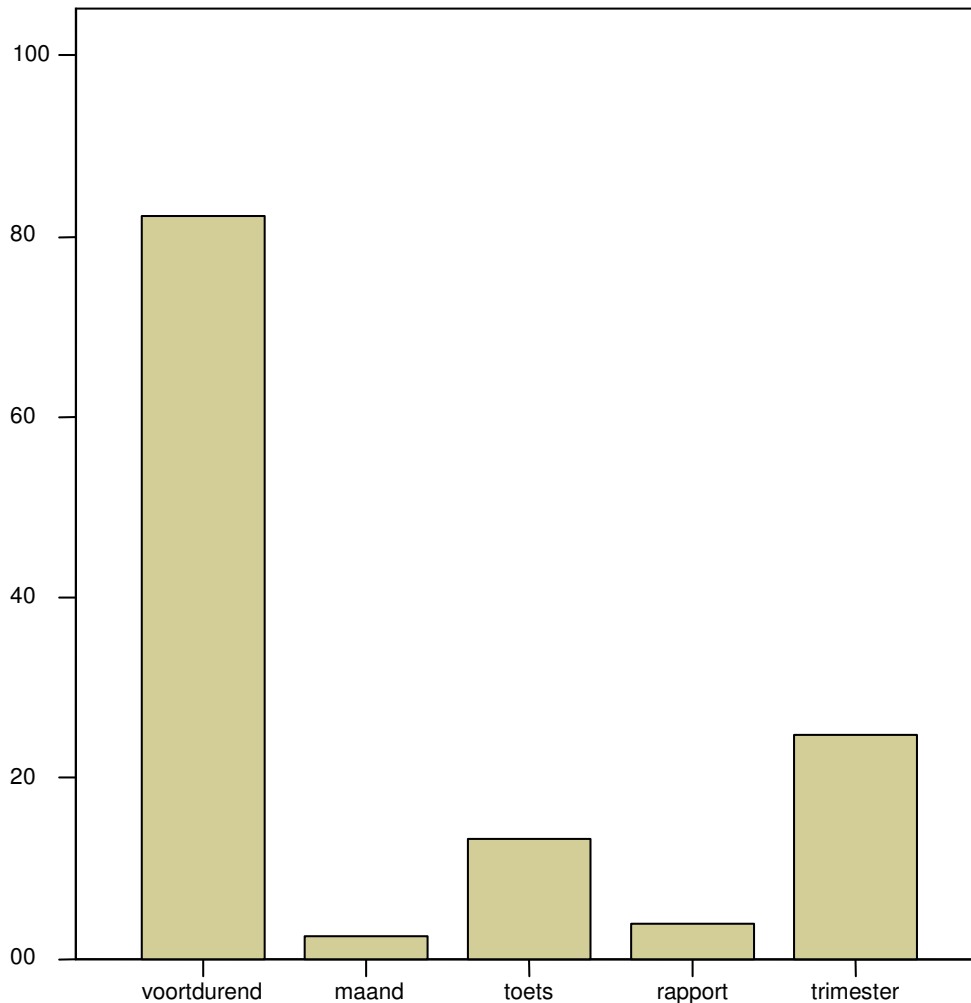
	KO	LO
Klastitularis	98	100
GOK-leerkracht	41	46
Zorgcoördinator	57	55
CLB-begeleider	45	33
Taakleerkracht	2	3

We merken hier dus geen grote verschillen tussen KO en LO, op de inzet van de CLB-medewerker na: die wordt wat betreft evaluatie vooral in het KO ingezet (geen significant verschil).

Opvallend in de resultaten is verder dat de klastitularis maar in 2% van de gevallen niet mee-evalueert (in KO). Ook is het zo dat in slechts 24% van de gevallen de titularis de enige is die evalueert, dus in de meeste gevallen wordt de evaluatie gedeeld door verschillende personen. Vooral de zorgcoördinator wordt mee ingeschakeld.

3.2 Wanneer en hoe vaak evalueert men?

Hiervoor kon men kiezen uit voortdurend, ... x per maand, zoals voorgeschreven in het toetsmateriaal, d.w.z. ..., als het rapport eraan komt en aan het begin-midden-eind van het schooljaar:

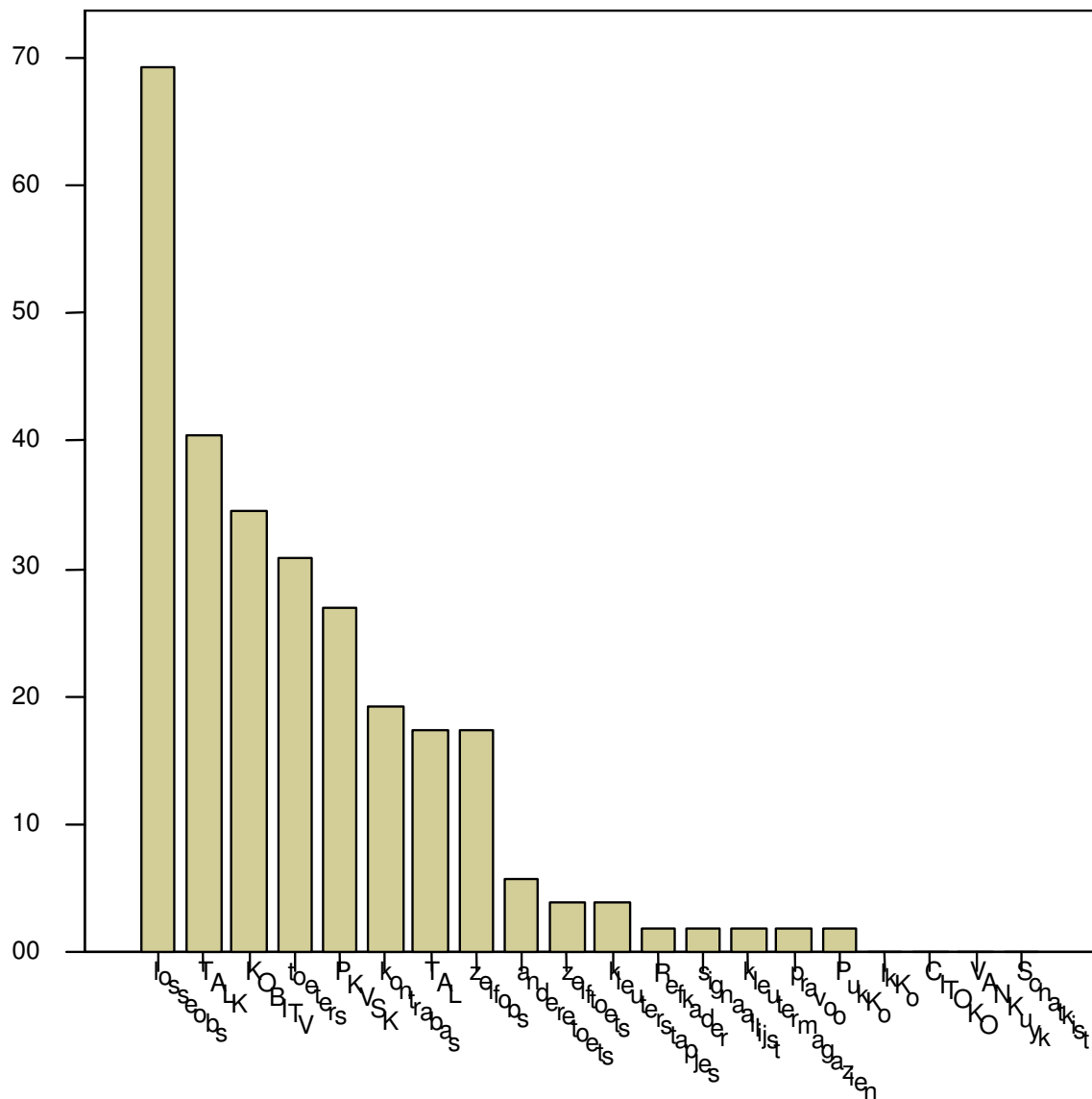

Algemeen gaven de scholen aan voortdurend te evalueren. Hier is een klein verschil ($p .006$) tussen KO en LO: in het KO 25% niet, in het LO maar 12%. Als er 'maandelijks' geëvalueerd wordt, is dat in het KO ($p .027$). In het KO laat men dit meer afhangen van het gebruikte evaluatiesysteem (14% tgo 10%, $p .007$). Vooral in het KO wordt er ook per trimester geëvalueerd (44% tegenover 14%, $p .000$).

3.3 Met welke instrumenten, ... evalueert men?

3.3.1 Kleuteronderwijs

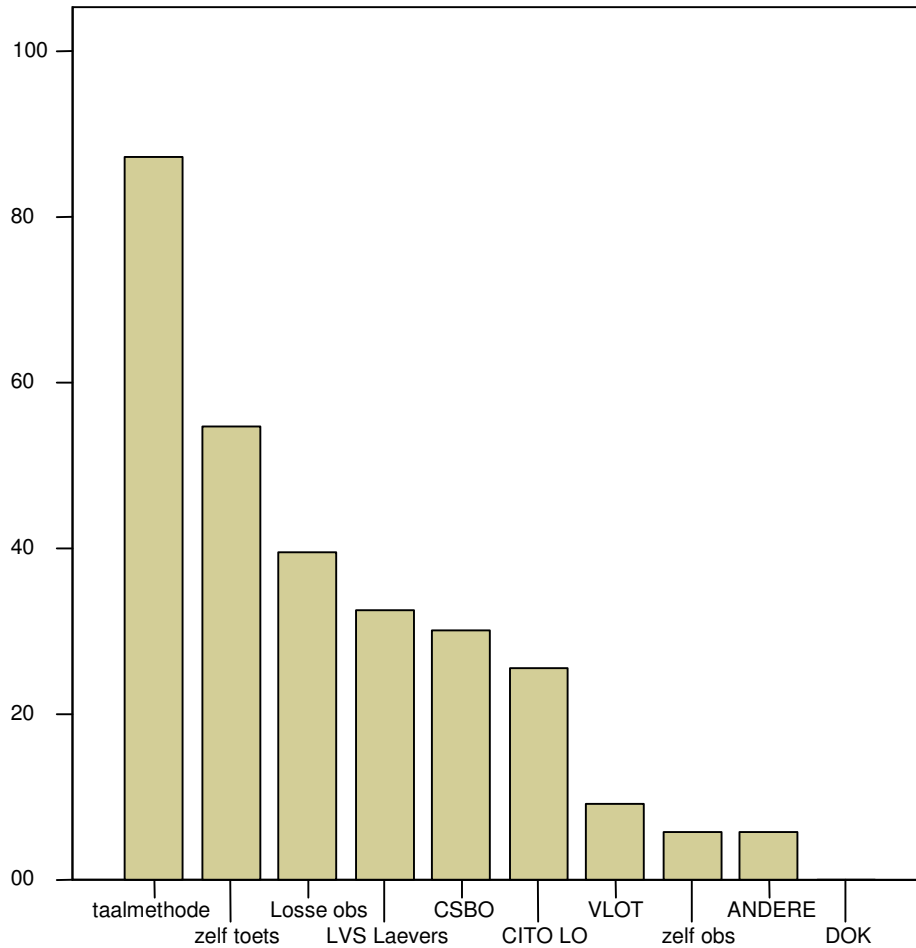
In het kleuteronderwijs worden de volgende evaluatiesystemen gebruikt:

Er wordt vooral gewerkt met losse observaties (70%). De algemene taalvaardigheidstoetsen *KOBI-TV* (35%) en *TALK* (42%) worden relatief meer afgenomen dan de andere instrumenten. Ook de toetsen *Toeters* (32%)/*Kontrabas* (17%) (technische lees- en schrijfvoorwaarden) scoren hoog. 28% gebruikt het *Procesgericht Kindvolgsysteem* om taalvaardigheid in kaart te brengen. De *TAL* en een zelf ontworpen observatie-instrument worden in 17% van de gevallen gebruikt.

3.3.2 Lager onderwijs

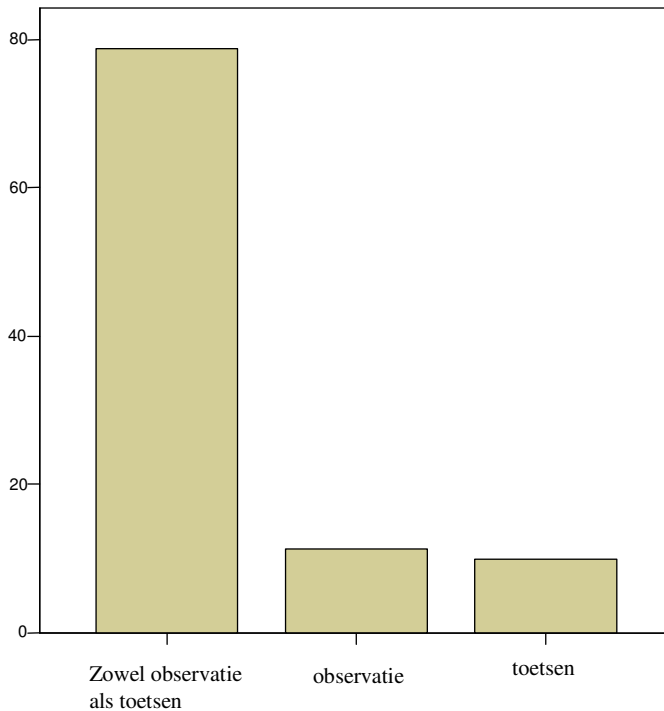
In het lager onderwijs worden de volgende evaluatiesystemen gebruikt:

In 87% van de gevallen worden de toetsen die bij de gebruikte taalmethode horen, gebruikt. 53% maakt zelf toetsen. 40% doet losse observaties. Dan volgen leerlingvolgsystemen: *PLVS* Laevers (30%), *CSBO* (30%) en *CITO* (23%). *VLOT* haalt 14%.

3.4 Wordt er 'breed' geëvalueerd?

Voor deze vraag moest men aangeven of en hoe men verschillende evaluatievormen combineert. Algemeen krijgen we hierop de volgende antwoorden:

Uit deze tabel blijkt dat het merendeel dus observaties met toetsen combineert ('Alle').

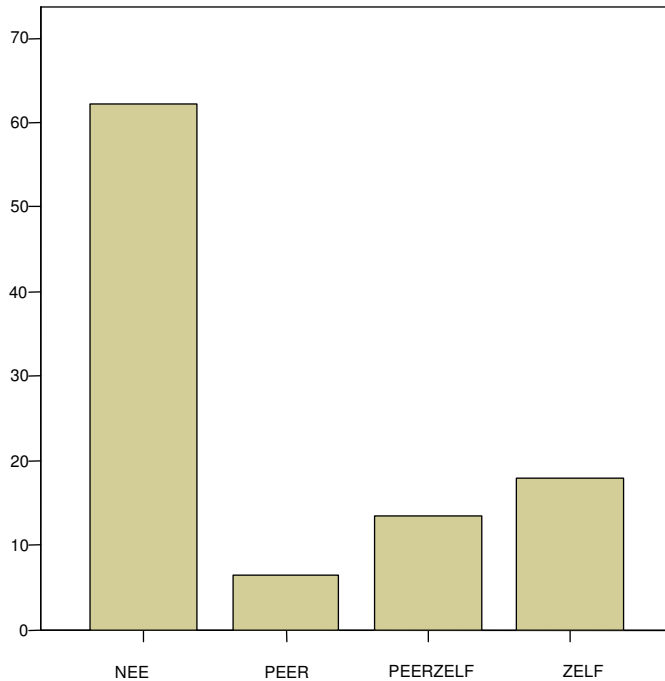
Per niveau uitgesplitst zien we, in gemiddeld %:

	KO	LO
Combinatie alle vormen	64	86
Enkel observaties	29	2
Enkel toetsen	8	12

Er zijn duidelijke verschillen tussen kleuter- en lager onderwijs ($p < .000$). In het kleuteronderwijs wordt er ook nog relatief vaak enkel geobserveerd, terwijl dat in het lager onderwijs als enige evaluatievorm nagenoeg niet voorkomt.

3.5 Gebruikt men 'alternatieve vormen' van evaluatie?

Voor 'alternatieve' evaluatie kon men kiezen uit peer-evaluatie (de kinderen evalueren elkaar), zelf-evaluatie (de kinderen evalueren zichzelf) of portfolio. Algemeen krijgen we hierop de volgende antwoorden:

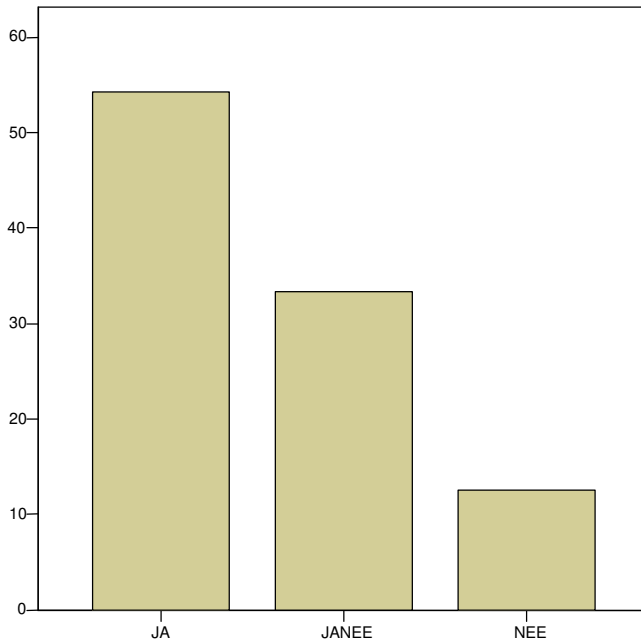
Per niveau uitgesplitst zien we, in gemiddeld %:

	KO	LO
Geen alternatieve evaluatie	89	46
Peer-evaluatie	0	10
Zelfevaluatie	7	20
Peer- en zelfevaluatie	4	24

Er zijn duidelijke verschillen tussen kleuter- en lager onderwijs ($p < .000$). In het kleuteronderwijs gebruikt men amper alternatieve evaluatievormen. Portfolio wordt nergens ingezet. In het lager onderwijs haalt zelfevaluatie de hoogste score.

4. Is men tevreden over zijn huidige evaluatiemethode? Waarom wel/niet?

Algemeen krijgen we hierop de volgende antwoorden:

Per niveau uitgesplitst zien we, in gemiddeld %:

	KO	LO
Ja	63	52
Nee	11	13
Ja en nee	26	35

Er zijn geen significante verschillen tussen kleuter- en lager onderwijs.

In de volgende tabel wordt besproken hoe tevreden men van welke evaluatievorm is⁶. Deze gegevens moeten wel gerelativeerd worden: één evaluatievorm wordt zelfden uitsluitend gebruikt (cf. hoger), dus de tevredenheidsscore duidt aan hoe tevreden met is over al zijn evaluatievormen samen, waaronder diegene waarbij de score staat.

⁶ Enkel de evaluatievormen die minstens door 20% van de ondervraagden wordt gebruikt, zijn opgenomen.

Evaluatievorm	Tevreden	Ja en nee	Niet tevreden
KO			
<i>KOBI-TV</i>	69%	19%	12%
<i>TALK</i>	67%	28,5%	4,5%
<i>TAL</i>	50%	50%	0%
<i>PKVSK</i>	64%	36%	0%
<i>Toeters</i>	70%	24%	6%
<i>Kontrabas</i>	78%	22%	0%
Eigen observatie-instrument	22%	56%	22%
LO			
<i>VLOT</i>	31%	54%	15%
<i>LVS Laevers</i>	38%	48%	14%
Toetsen van hun taalmethode	51%	37%	12%
Eigen toetsen	45%	41%	14%
Losse observaties	22%	45%	13%
<i>CITO</i>	71%	24%	5%
<i>CSBO</i>	31%	45%	24%

Een analyse van de commentaren bij de vraag ‘Waarom wel/niet?’ levert het volgende op⁷:

Kleuteronderwijs:

Positief

- mensen zijn over het algemeen tevreden over hun eigen evaluatie-instrumenten, al dan niet zelfgemaakt, combinaties van enz.
- ze geven een goed inzicht op taal van de leerlingen
- ze zijn procesgericht en beperkt in tijd
- regelmatige evaluatie geeft een goed beeld

Negatief

- te veel papierwerk
- acties koppelen aan evaluatie is moeilijk
- geeft enkel begrip, geen productie
- teveel planlast

⁷ Met dank aan Eef Deman, ook voor vraag 5

- eenzijdig, geen proces, enkel cognitie (vooral bij leerlingvolgsysteem)
- geen tijd voor observaties

Verband tussen de manier van evalueren en tevredenheid

Combinatie volgsysteem + observatie + toetsen

- wordt het meest gebruikt en de mensen die deze combi gebruiken, zijn er ook vaak tevreden over. Wel: verhoogde planlast en papierwerk
- degene die niet tevreden was: vooral problemen met het creëren van een volledig beeld van de leerlingen qua taal
- eenzijdig beeld, enkel het cognitieve komt aan bod
- observatielijsten worden vereenvoudigd. Fiches moeten eenvoudiger en bondiger

Combinatie observatie + toetsen

- over het algemeen tevreden
- KVS te eenzijdig, te gericht op het cognitieve

Enkel observaties

- ofwel geen mening ofwel nood aan meer gerichtere observatielijsten voor een bepaalde kleuterklas

Observaties + alternatieve vorm van evalueren

- tevreden

Combinatie observatie + leerlingvolgsysteem

- niet alles van taalvaardigheid komt aan bod
- KVS te eenzijdig, te gericht op het cognitieve

Lager onderwijs:

Positief

- combinatie → breed scala van evaluatie → objectief + duidelijk beeld
- zelfevaluatie = zinvol
- geziene leerstof wordt getoetst
- zeer regelmatig
- taal wordt goed getoetst (combinatie verschillende evaluatiemogelijkheden)
- zeer breed als je werkt met een combinatie
- overzichtelijk, differentiatie is mogelijk

- VLL is goed

Negatief

- LVS wordt onvoldoende gebruikt om te vergelijken en in kaart te brengen
- systeem nodig om beter op te volgen
- gericht bijsturen van lesgeven
- CSBO is te moeilijk → toetst niet altijd waar de leerlingen mee bezig zijn
- te weinig taalbeschouwing/studerend lezen
- te veel info om één duidelijk beeld te vormen
- spreken en luisteren komen te weinig bod
- te gericht op cognitieve aspecten
- evaluatie van taalmakker niet afgestemd op de eindtermen
- VLL soms nog ongestructureerd
- CITO is te moeilijk
- VLOT is niet frequent genoeg
- Taalsignaal te erg op de methode gericht en niet op de eindtermen
- spreekvaardigheid/schrijven = niet simpel
- evaluatie niet aangepast aan elk kind
- VLOT-score komt niet overeen met het aantal fouten
- VLOT = niet realistisch
- CSBO = foute timing

Verband tussen de manier van evalueren en tevredenheid

Combinatie volgsysteem + observatie + toetsen

- mensen zijn over het algemeen tevreden over deze combinatie als is het veel werk en te weinig acties aan gekoppeld
- vaak een bevestiging, je leert er niets nieuws mee
- eenduidig beeld door té veel informatie?
- toetsen van de taalmethode zelf niet voldoende of schieten tekort
- niet alle vaardigheden komen aan bod
- LVS zijn niet eenvoudig en toetsen niet altijd wat de kinderen kunnen en kennen
- VLOT --> niet altijd correcte score

Combinatie observatie + toetsen

- te gericht op het cognitieve aspect

Combinatie observatie + LVS

- LVS is te uitgebreid en te tijdrovend

5. Welke vragen hebben leerkrachten rond dit onderwerp, en wat zouden ze als gevolg graag op een vorming behandeld zien?

5.1 Wat betreft het onderwerp evalueren

Kleuteronderwijs

- evalueren van jonge kleuters (2;5-3-jarigen)
- toetsen die *TAL(K)* aanvullen (*TAL(K)* is te eenzijdig)
- eenduidige interpretatie van de resultaten van toetsen
- inzage in verschillende soorten testen
- concrete instrumenten en observatielijsten in verband met taal
- uitwisseling met andere leerkrachten over evaluatie
- niet te omslachtig
- praktisch evaluatie-instrument met goed stappenplan erna
- concrete materialen
- evalueren van Anderstalige Nieuwkomers
- nuttige tips in verband met evalueren
- heel concreet en praktisch

Lager onderwijs

- gedifferentieerd evalueren
- info over organisatie van observaties en zelfevaluatie
- evalueren van de deelvaardigheden
- goede toetsvragen
- wat evalueren voor aangepaste begeleiding
- (andere) ideeën om anderstaligen te evalueren
- brede waaier leren kennen van evaluatiemogelijkheden
- aanvulling op de eigen werkmethode
- snel problemen kunnen vinden
- gericht leren evalueren
- wat is taalvaardig genoeg om over te gaan?
- evaluatie van leerstoornissen

- taal in al zijn aspecten evalueren
- evalueren van de taalaspecten lezen, schrijven, spreken en luisteren

5.2. Andere verwachtingen

Kleuteronderwijs

- hulp voor zeer taalzwakke kleuters + concreet en zinvol materiaal
- tips en ideeën om met anderstalige jonge kleuters aan taal te doen
- speelse methoden om taal te bevorderen
- woordenschat en begrippen in graadsklassen
- niet enkel vaststellen maar ook HOE?
- ouders stimuleren om Nederlands te spreken
- aanpak anderstalige nieuwkomers
- tips voor differentiatie
- uitspraakproblemen oplossen

Lager onderwijs

- differentiëren
- materiaal om taalvaardigheid te verhogen
- werken met anderstaligen en anderstalige nieuwkomers
- adequate begeleiding met Anderstaligen
- geen planlast
- concreet organiseren van differentiatie
- info over peer-tutoring
- differentiatie voor denkend lezen
- AN helpen met creatief schrijven

4. Enkele verbanden tussen de verschillende resultaten

4.1 Voor alle niveaus samen

- De meesten die leerplandoelen evalueren, evalueren ook woordenschat ($p .05$, 89%); idem taalmethode ($p .05$, 79%).
- 80% van diegenen die enkel toetsen afnemen, evalueren de decretale doelen niet; 65% van diegenen die enkel observeren, evalueren de decretale doelen ($p .033$).
- 60% van diegenen die enkel toetsen afnemen, evalueren de taalmethode-doelen; 77% van diegenen die enkel observeren, evalueren de taalmethode-doelen niet ($p .015$).

4.2 Voor kleuteronderwijs

- 80% van diegenen die *KOBI-TV* gebruiken, evalueren de decretale doelen, en 80% van diegenen die de decretale doelen niet evalueren, gebruiken ook geen *KOBI-TV* ($p .05$).
- 65% van diegenen die *KOBI-TV* gebruiken, evalueren de leerplandoelen niet, en 78% van diegenen die de leerplandoelen evalueren, gebruiken geen *KOBI-TV* ($p .013$).
- Als de clb-er ingeschakeld wordt, wordt woordenschat geëvalueerd ($p .029$), als die niet ingeschakeld wordt, niet; idem uitspraak ($p .049$).
- Als er niet voortdurend geëvalueerd wordt, wordt er geen zorgcoördinator ingeschakeld (71%), zorgcoördinator ~voortdurend (67%) ($p .015$); idem CLB (86%- 92%, $p .008$).
- Van diegenen die enkel toetsen, gebruikt 87% *TALK* ($p .007$), 75% *Toeters* ($p .009$) .

4.3 Voor lager onderwijs

- 67% van wie geen evaluatie van decretale doelen doet, voert geen losse observaties uit ($p .05$).
- 96% van wie de *CITO*-toetsen afneemt, evalueert de leerplandoelen ($p .001$).
- 93 % van diegenen die de doelen van de taalmethode evalueren, gebruikt ook de toetsen van de taalmethode ($p .008$).
- 79% van diegenen die creatief schrijven niet evalueren, doet niet aan alternatieve evaluatie ($p .05$).

5 Samenvatting van de belangrijkste resultaten

- De belangrijkste redenen waarom taalvaardigheid geëvalueerd wordt zijn om te zien welke kinderen problemen hebben met bepaalde onderdelen en om de kinderen die onder de norm presteren, gericht te kunnen ondersteunen.
- In het LO worden de eindtermen voor minder dan de helft van de gevallen geëvalueerd, in het KO voor twee derden; in het LO zijn voornamelijk de doelen van de gebruikte taalmethode richtinggevend, in het KO niet echt vaak.
- Opvallend is dat in het KO uitspraak veel geëvalueerd; dat deelvaardigheden als grammatica, woordenschat en uitspraak nog zeer vaak geëvalueerd worden; dat creatief schrijven in het LO het minst vaak geëvalueerd wordt, terwijl spelling het meest geëvalueerde onderdeel is.
- Algemeen gaven de scholen aan voortdurend te evalueren.

- Er wordt in het KO vooral gewerkt met losse observaties. De algemene taalvaardigheidstoetsen *KOBI-TV* en *TALK* worden relatief meer afgenomen dan de andere instrumenten.
- In het LO worden meestal de toetsen die bij de gebruikte taalmethode horen, gebruikt.
- In het kleuteronderwijs gebruikt men amper alternatieve evaluatievormen.

Bijlage 1: De enquête

SCHOOL:.....
NAAM EN KLAS:.....

Opmerking: **Bij alle vragen zijn meerdere antwoorden mogelijk!**

1. Wat evalueert u qua taal(vaardigheid) Nederlands?

1.1 *Algemeen*

- O de decretale ontwikkelingsdoelen/eindtermen
- O de leerplandoelen van mijn onderwijsnet
- O de doelen van mijn taalmethode
- O ik kan dit niet precies aangeven
- O

1.2 *Specifiek*

- O spreekvaardigheid
- O luistervaardigheid
- O lees- en schrijfvoorwaarden (in het KO)
 - Bv. auditief/visueel analyseren en/of synthetiseren, auditief discrimineren (in een rijmspel), auditief geheugen, hand-oogcoördinatie, vormherkenning
- O schrijfvaardigheid
 - O spelling
 - O creatief/functioneel schrijven
- O leesvaardigheid
 - O technisch lezen
 - O begrijpend lezen
- O taalbeschouwing (reflectie over taalsysteem en taalgebruik)
- O woord- en zinsleer (kennis over taalsysteem)
- O woordenschat
- O uitspraak
- O

2. Waarom evalueert u?

Geef aan wat voor u de belangrijkste redenen zijn door er een cijfer voor te zetten (1 = de belangrijkste reden, enz...)

- ... om te bepalen of de kinderen mogen overgaan
- ... om heterogene groepen samen te stellen
- ... om homogene groepen samen te stellen
- ... om heterogene klassen samen te stellen
- ... om homogene klassen samen te stellen
- ... om met CLB of op MDO's de resultaten van de kinderen te bespreken
- ... om ouders te informeren
- ... om het leerproces van mijn kinderen in kaart te brengen
- ... om het resultaat van mijn onderwijs in kaart te brengen
- ... om te zien wat het niveau van mijn klas is in vergelijking met de gemiddelde Vlaamse leerling

- ... om kinderen met elkaar te kunnen vergelijken binnen mijn klas
- ... om te zien welke kinderen problemen hebben met bepaalde onderdelen
- ... om de kinderen die onder de norm presteren gerichter te kunnen ondersteunen
- ... om te zien welke onderdelen van taal ik meer aandacht moet geven
- ... om.....

3. Hoe evalueert u?

3.1 *Praktisch*

3.1.1 **Wie** evalueert wat?

- de klastitularis.....
- de GOK-leerkracht
- de zorgcoördinator
- de CLB-begeleider
-

3.1.2 **Hoe vaak** evalueert u?

- voortdurend
- x per maand
- zoals voorgeschreven in het toetsmateriaal, d.w.z.
- als het rapport eraan komt
- begin-midden-eind van het schooljaar
-

3.2 **Welk (toets)materiaal** gebruikt u om taal(vaardigheid) te evalueren?

3.2.1 *Kleuteronderwijs*

- KOBİ-TV
- TAL
- TALK
- Observatielijst o.b.v. *Referentiekader vroege NT2-verwerving*
- P-KVSK* (Laevers), competentie taal
- Kleuterstapjes*
- Signaallijst*
- Observatie- en Evaluatielijst voor drie- en vierjarigen, *Kleutermagazien*
- PRAVOO*
- Toeters*
- Kontrabas*
- CITO*-toetsen
- Observatielijst taal van Van Kuyk (*Taalplezier*)
- Observatielijst van *Puk & Ko*
- Observatielijst van *Ik & Ko*
- Observatielijst van *Schatkist*
- Zelf ontwikkelde toets
 - PS Is het mogelijk om hiervan een kopie mee op te sturen?**
- Zelf ontwikkeld observatie-instrument (lijst)
 - PS Is het mogelijk om hiervan een kopie mee op te sturen?**
- Losse observaties
-

3.2.2 Lager onderwijs

- VLOT
- LVS (Laevers), competentie taal
- De toetsen bij mijn taalmethode, nl.
- Zelf ontwikkelde toets(en)
PS Is het mogelijk om hiervan een kopie mee op te sturen?
- Zelf ontwikkeld observatie-instrument (lijst)
PS Is het mogelijk om hiervan een kopie mee op te sturen?
- Losse observaties
- CITO-toetsen
- CSBO-LVS
- DOK (Garant)
-

3.3 Hoe breed is de evaluatie?

- enkel (gestandaardiseerde) taaltoets(en)
- enkel observatie-instrument(en)
- combinatie observatie en toetsing
- combinatie taaltoetsen en een leerlingvolgsysteem dat ook andere ontwikkelingsaspecten in kaart brengt (Laevers bv.)
- combinatie observatie-instrumenten en leerlingvolgsysteem
- combinatie observatie, toetsing en leerlingvolgsysteem
-

3.4 Gebruikt u 'alternatieve' vormen van evaluatie?

- Peer-evaluatie (de kinderen evalueren elkaar)
- Zelf-evaluatie (de kinderen evalueren zichzelf)
- Portfolio
-

4. Bent u tevreden over uw evaluatiemethode?

Zo ja, wat vindt u er dan goed aan?
.....
Zo neen, wat schort eraan volgens u?
.....

5. Wat verwacht u van de vormingsreeks die volgend schooljaar rond evalueren van taalvaardigheid wordt ingericht?

Voor de kleuterschool
.....
Voor de lagere school
.....